

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 581/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], toho času vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Nitra, zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gancznerom, advokátska kancelária, Forgáčova bašta 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], toho času vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Nitra (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv

podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) a c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), v rámci ktorého bol uznesením okresného súdu z 18. februára 2015 v spojení s uznesením krajského súdu z 9. marca 2015 sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Sťažovateľ podal Krajskej prokuratúre v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) 18. mája 2015 žiadosť o prepustenie z väzby spojenú s návrhom na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka poskytnutou peňažnou zárukou a zárukou dôveryhodných osôb, ktorej krajská prokuratúra nevyhovela a o ktorej rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015, ktorým podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku jeho žiadosť zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku neprijal návrh sťažovateľa na nahradenie väzby zárukou dôveryhodných osôb a dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku ani jeho návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou.

O sťažnosti sťažovateľa podanej proti predmetnému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015 tak, že túto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ argumentuje, že sa oba konajúce súdy nevysporiadali s najdôležitejšími dôvodmi jeho žiadosti o prepustenie z väzby, a síce že podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní nekonali v jeho väzobnej veci

prednostne a urýchlene, že nie je v jeho prípade naplnený dôvod preventívnej väzby, keďže posledný skutok, ktorý mal sťažovateľ podľa uznesenia o vznesení obvinenia spáchať, je z obdobia roka 2013, teda približne dva roky pred jeho zadržaním, preto nemohla väzba prerušiť jeho protiprávne konanie, a že napokon konajúce súdy opomenuli rozhodnúť podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o návrhu manželky sťažovateľa, ktorá poskytla v písomnej forme záruku za jeho ďalšie správanie.

Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade neboli splnené materiálne podmienky väzby, keďže neexistuje kvalifikované podozrenie zo spáchania skutkov, neexistuje väzobný dôvod a orgány činné v trestnom konaní nekonali vo väzobnej veci s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, pričom rozhodnutia oboch konajúcich súdov neboli náležite odôvodnené.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo/51/2015 zo 7. júla 2015, označené uznesenia okresného súdu a krajského súdu zrušil, prikázal okresnému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia a finančné zadosťučinenie, „a to minimálne vo výške 10 000 €“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti predstrel námietku porušenia svojich základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015, ktorými konajúce súdy rozhodli o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby spojenej s návrhom na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka poskytnutou peňažnou zárukou a zárukou dôveryhodnej osoby.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;
- e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
- f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. K námietke porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015

System ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa označeného uznesenia okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu.

Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu.

Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil. Ochrana jeho základným právam a slobodám zaručeným ústavou a právam zaručeným dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené voči prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti

podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K námietke porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal aj porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva „na spravodlivé súdne konanie“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. júna 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. novembra 1969).

Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie však čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý je aplikovateľný na prvotné štádium rozhodovania o väzbe (primárne rozhodnutie o vzatí do väzby).

Obdobne podľa judikatúry ústavného súdu konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 a 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

Aj pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a ustanovení čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe (čo platí aj vo vzťahu k uvedenému čl. 5 ods. 4 dohovoru), a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej

príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým uznesením krajského súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) a c) Trestného zákona. V rámci vedeného trestného stíhania bol sťažovateľ uznesením okresného súdu z 18. februára 2015 v spojení s uznesením krajského súdu z 9. marca 2015 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 18. mája 2015, ktorej krajská prokuratúra nevyhovela, rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 3 Tp 105/2015 z 26. júna 2015, ktorým túto žiadosť podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku neprijal návrh na nahradenie väzby zárukou dôveryhodných osôb a dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku ani návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti predmetnému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením

sp. zn. 4 Tpo 51/2015 zo 7. júla 2015 tak, že túto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Vo svojom rozhodnutí krajský súd dôvodil okrem iného takto:

„Pokiaľ ide o túto materiálnu podmienku väzby u obvineného, je potrebné uviesť, že tomuto bolo vznesené obvinenie pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 odsek 1, odsek 3 písmeno a/, písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/, písmeno i/ Trestného zákona na skutkovom základe, ktorý je uvedený v uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 16.02.2015. Pokiaľ ide o skutočnosti a dôkazy, ktoré by mali nasvedčovať tomu, že skutok sa stal, krajský súd poukazuje na výpovede svedkov a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], jeho spoluobvinených a listinných dôkazov, týkajúcich sa prevodov jednotlivých nehnuteľností.

Krajský súd sa s touto materiálnou podmienkou väzby u obvineného vysporiadal vo svojom ostatnom uznesení, najmä keď poukázal najmä na dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní dôsledne uvedené a vyhodnotené v uznesení o vznesení obvinenia zo 16.02.2015. Tam uvedené dôkazy v danom štádiu trestného konania nasvedčujú tomu, že skutky sa stali, a z daného vyplýva aj dôvodné podozrenie, že týchto skutkov sa dopustil aj obvinený a to v spolupráci s inými obvinenými, a práve spolupráca s týmito spoluobvinenými nasvedčovala predpokladu úspešného dokonania jednotlivých skutkov. Je to práve spolupráca jednotlivých obvinených za účelom zabezpečenia osoby, ktorá sa nachádza v tzv. finančnej tiesni a ktorá z hľadiska svojich mentálnych schopností a stavu, v ktorom sa nachádza prijme podmienky vopred dohodnuté obvinenými. Tieto všetky skutočnosti a v neposlednom rade aj skutočnosť, že obvinený poškodené osoby nepoznal, nemal vopred preverené a zistené, z čoho mu v niektorých prípadoch poskytnutú finančnú pôžičku zaplatia, tieto zabezpečil založením nehnuteľnosti hodnoty nepomerne prevyšujúcej výšku požičanej sumy a toto nasvedčuje dôvodnosti podozrenia, že tak konal s úmyslom bez ďalšieho uplatniť si svoje záložné právo k založenej nehnuteľnosti, resp. sumu dohodnutú za predaj bytu poškodenej osobe po podpise potrebných dokumentov nevyplatil, napriek teraz proklamovanej svojej solventnosti. Pokiaľ ide o dôvodnosť podozrenia a dôkazy, ktoré nasvedčujú tomu, že tento skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody

na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, krajský súd opätovne poukazuje na podrobné odôvodnenie citovaného uznesenia o vznesení obvinenia zo strany orgánov činných v trestnom konaní, v ktorom sa nachádza aj vyhodnotenia doteraz vykonaných dôkazov.

Preto krajský súd je toho názoru, že práve z vykonaného dokazovania vyplynulo dôvodné podozrenie, že sa skutky uvedené v uzneseniach o vznesení obvinenia stali, majú znaky zločinu podvodu podľa § 221 odsek 1, odsek 2, odsek 3 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno i/ Trestného zákona a možno sa celkom dôvodne domnievať, že skutky spáchal obvinený.

Pokiaľ ide o druhú z materiálnych podmienok dôvodov väzby u obvineného krajský súd sa s touto taktiež vysporiadal vo svojom ostatnom uznesení z 09.03.2015, pričom od tohto obdobia nenastala žiadna významná okolnosť, na základe ktorej by bolo možné konštatovať, že dôvody väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sa zmenili. Je potrebné uviesť, že ide o rozsiahlu majetkovú činnosť, uznesenie o vznesení obvinenia je zo dňa 16.02.2015, od ktorého momentu sa počíta aj lehota trvania väzby u obvineného a vzhľadom na to, že ešte neuplynula ani základná 7 mesačná lehota trvania, väzby nie je možné konštatovať, že by orgány činné v trestnom konaní v danej trestnej veci nepostupovali prednostne a urýchlene, resp., že by svojou nečinnosťou spôsobovali prieťahy v konaní. Taktiež krajský súd nezistil preskúmaním spisového materiálu, že by orgány činné v trestnom konaní úmyselným, resp. bezdôvodným spájaním viacerých nesúvisiacich skutkov do spoločného konania vytvárali dojem závažnosti konania obvinených ako organizovanej skupiny. Preskúmaním spisového materiálu existuje dôvodné podozrenie z konania obvinených ako konania organizovanej skupiny, v jednotlivých skutkoch síce nevystupujú všetci obvinení spoločne, avšak sú spojení práve v osobe jedného zo spoluobvinených, kde sa ich osoby navzájom menia podľa situácie, na základe ktorej spoznali jednotlivých poškodených. Navyše zo skutkových zistení v jednotlivých skutkov existuje dôvodné podozrenie, že prevody jednotlivých nehnuteľností sa diali výlučne na osobách s určitým zdravotným hendikepom, resp. na osobách, ktoré sa ocitli v nepriaznivej finančnej situácii a existuje dôvodné podozrenie, že práve vzhľadom na daný stav jednotlivých poškodených bola ich situácia ľahko zneužitelná a využitá obvinenými. Tieto

skutočnosti vo svojom súhrne zvyrazňujú dôvodnosť obavy z pokračovania v páchaní obdobnej trestnej činnosti zo strany obvineného, pretože je dôvodná obava, že touto činnosťou si obvinený zvyšoval svoj príjem, resp. navyšoval svoj majetok o získané nehnuteľnosti. Opätovne krajský súd zdôrazňuje, že obvinený sa spolu s ďalšími obvinenými mal trestnej činnosti dopúšťať opakovane, koordinovane, dlhšie časové obdobie a aj tieto skutočnosti sú konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi u obvineného dôvod väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku a v páchaní trestnej činnosti mu nemala brániť ani tá skutočnosť, že sa živil podnikateľskou činnosťou.

Z týchto dôvodov preto nie je možné nahradiť väzbu obvineného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka a ani žiadnym iným inštitútom na to určeným Trestným poriadkom, t. j. prijatím písomného sľubu, resp. prijatím záruky dôveryhodnej osoby za správanie obvineného alebo prijatím peňažnej záruky a dané nemôžu odôvodniť ani osobné a rodinné pomery udávané obvineným v jeho žiadostiach.

Aj krajský súd je toho názoru, že účel väzby u obvineného nie je možné dosiahnuť prijatím záruky dôveryhodných osôb citovaných vo výroku napadnutého uznesenia. Je potrebné uviesť, že v prípade osôb [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ide o osoby, ktoré sú v príbuzenskom pomere k obvinenému a ani dlhoročný kontakt obvineného s týmito, osobami nezabránil obvinenému v páchaní trestnej činnosti, z ktorej je toho času dôvodne podozrivý a preto nie je zřejmé, ako by tieto osoby svojim pôsobením mali zabrániť obvinenému v páchaní trestnej činnosti a mali váhou svojej osobnosti dosiahnuť, aby sa správal obvinený iným spôsobom, než ako tomu bolo v čase spáchania trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý.“

Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu

vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného rozhodnutia krajského súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo, resp. nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu posudzoval krajský súd splnenie jednak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby.

V intenciách námietok sťažovateľa obsiahnutých v sťažnosti podanej proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, krajský súd k splneniu hmotnoprávnych predpokladov väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutky, pre ktoré je trestné stíhanie vedené, boli spáchané, majú znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ich spáchal sťažovateľ, poukázal na vykonané dokazovanie (výpovede špecifikovaných svedkov, výpovede spoluobvinených sťažovateľa a listinné dôkazy) a tiež na svoje predchádzajúce rozhodnutie z 9. marca 2015, v ktorom vyslovil, že dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní dôsledne uvedené a vyhodnotené v uznesení o vznesení obvinenia podľa jeho názoru jasne prezentujú dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie tohto aspektu materiálnych podmienok väzby.

V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávnych podmienok väzby poukázal na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru u sťažovateľa opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Krajský súd tu poukázal na osobitné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, a to na osoby poškodených obetí, ktorých osobnostný hendikep značne uľahčoval obvineným páchanie trestnej činnosti, organizovaný charakter trestnej činnosti, jej opakovanosť a koordinovanosť, ako aj dlhší časový rámec jej páchania.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa poukazujúcim na prieťahy trestného konania krajský súd posúdením relevantných faktorov, akými sú v danom prípade rozsiahlosť vyšetrovanej trestnej činnosti, doterajšia dĺžka trvania väzby u sťažovateľa a vykonané vyšetrovacie úkony vyplývajúce z obsahu spisu, vylúčil možnosť nečinnosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

K námietkam sťažovateľa o absencii špecifického výroku reagujúceho na ponúknutú záruku manželky sťažovateľa ako náhrady za jeho väzbu ústavný súd konštatuje, že materiálne odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu sťažovateľovi odpoveď v uvedenom smere poskytlo. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd vo vzťahu k ponúknutým zárukám tzv. dôveryhodných osôb ako alternatíve väzby okrem iného uviedol, že

jednotlivým tu špecifikovaným osobám v príbuzenskom pomere ani dlhoročný kontakt s obvineným neumožnil, aby svojím pôsobením, pozitívne váhou svojej osoby na sťažovateľa pôsobili, a eliminovali tak jeho trestnú činnosť. Ústavný súd je toho názoru, že sa táto charakteristika nanajvýš prilieha vo vzťahu aj na manželku sťažovateľa ako blízku príbuznú osobu s intenzívnym kontaktom. Absenciu výslovného výroku rozhodnutia o odmietnutí záruky tejto osoby kvalifikuje ústavný súd ako formálne pochybenie konajúcich súdov nedosahujúce z hľadiska materiálnej ochrany ústavnosti takú intenzitu, že by bolo spôsobilé zasiahnuť do sťažovateľom označených práv, ktorých porušenie namieta.

Ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť v danej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015